

MR REGTER

STRAFADVOCAAT

Wet uitbreiding slachtofferrechten.

De wet uitbreiding slachtofferrechten is gepubliceerd in het Staatsblad (2021/220) en treedt op een later te bepalen tijdstip in werking. Wat houden de wijzigingen in?

Informatie over rechten uitgebreid

Slachtoffers worden voortaan ook geïnformeerd over de schadevergoedingsmaatregel in het nieuwe art. 51f lid 1 sub i. Volgens de huidige tekst van de wet bestaat er al zo'n subonderdeel. Ik denk dat dat nog moet worden aangepast.

Verplichte verschijning op zitting in bepaalde gevallen

De voor deze zaak en uit andere hoofde gedetineerde meerderjarige verdachte is verplicht op zitting te verschijnen als hij in voorlopige hechtenis zit en niet is geschorst. De gedetineerde die wel is geschorst hoeft niet te verschijnen denkt u? Fout. Het is een standaard-voorwaarde bij schorsing van de voorlopige hechtenis dat de verdachte op elke zitting moet verschijnen. De minderjarige verdachte was op grond van art. 495a Sv al verplicht op zitting te verschijnen.

De verschijningsplicht geldt niet voor pro forma zittingen

Alleen bij verdenking van een feit waarop naar de wettelijke omschrijving een straf van acht jaar of meer kan worden gegeven en wegens de volgende strafbare feiten geldt de verschijningsplicht. Dat zijn de volgende feiten¹:

- De in art. 51e lid 1 Sv opgesomde delicten:
 - Art. 240b Sr (kinderporno),
 - Art. 247 Sr (ontucht met onmachtige of kind jonger dan 16),
 - Art. 248a Sr (grooming),
 - Art. 248b Sr (seks tegen betaling met minderjarige),
 - Art. 249 Sr (ontucht met minderjarig kind, aan zorg toevertrouwde of patient),
 - Art. 250 Sr (bevorderen ontucht door zijn minderjarig kind),
 - Art. 285 Sr (bedreiging met dood of zwaar lichamelijk letsel),
 - Art. 285b Sr (belaging),
 - Art. 300, tweede en derde lid Sr (mishandeling met zwaar lichamelijk letsel of de dood tot gevolg),
 - Art. 301, tweede en derde lid Sr (mishandeling met

¹ Die door de minister in de MvT op pag. 9 worden gekwalificeerd als ernstige gewelds- of zedendelicten.

MR REGTER

STRAFADVOCAAT

- voorbedenken rade met zwaar lichamelijk letsel of de dood tot gevolg),
- Art. 306 Sr (deelnemen aan vechterij)
 - Art. 307 Sr (dood door schuld):
 - Art. 308 Sr (zwaar lichamelijk letsel door schuld)
 - Art. 318 Sr (afdreiging) of
 - Art. 6 WvW 1994
- art. 141 eerste en tweede lid sub 1 Sr (openlijk geweld met (zwaar) letsel tot gevolg)
 - art. 181 eerste en tweede lid Sr (dwang/wederspanning met (zwaar) lichamelijk letsel),
 - art. 181a eerste en tweede lid sub 1 Sr (staat nog niet in ons wetboek en is ook niet benoemd in de memorie van toelichting op de wet),
 - art. 284c (idem dito)
 - art. 252 tweede lid Sr (kind dronken maken of alcohol schenken aan iemand die dronken is met zwaar lichamelijk letsel tot gevolg),
 - art. 290 Sr (afbreken zwangerschap door moeder),
 - art. 296 eerste en tweede lid Sr (abortus geven) of
 - art. 301 eerste lid Sr (mishandeling met voorbedachte raad).

Uitzondering mogelijk op verschijningsplicht

De rechter kan ambtshalve, op vordering van officier van justitie of op verzoek van de verdachte of het slachtoffer beslissen dat verdachte niet hoeft te verschijnen in verband met het zwaarwegend belang van de verdachte of het slachtoffer of die van een van de andere procesdeelnemers (wie dat dan ook mogen zijn). Ook als niemand de verplichte verschijning wenselijk of noodzakelijk vindt hoeft de verdachte niet op de zitting te verschijnen.

Slachtoffers kunnen dus ook vragen dat de verdachte moet wegblijven.

Aanwezigheid bij uitspraak

Ook bij de uitspraak moet de volwassen verdachte aanwezig zijn (art. 345 leden 4 en 5 nieuw). De minderjarige verdachte hoeft niet op de uitspraak te verschijnen (495b lid 3 nieuw jo 363 lid 3 nieuw). Of dat ook betekent dat de advocaat van de verdachte dan wel een vergoeding krijgt van de Raad voor Rechtsbijstand is nog maar afwachten. Nu is dat namelijk niet zo.

Spreekrecht voor het requisitoir

In art. 311 Sv wordt geregeld wanneer het spreekrecht wordt uitgeoefend: namelijk juist voor het requisitoir van de officier van justitie. Het had mij

MR REGTER

STRAFADVOCAAT

logischer geleken dat het spreekrecht na het requisitoir zou kunnen worden uitgeoefend, zodat het slachtoffer ook op dat requisitoir kan reageren. Er is bewust niet vastgelegd dat het slachtoffer mag reageren op het requisitoir en/of het pleidooi van de verdediging². Volgens de minister kan *in deze fase op de zitting kan de spreekgerechtigde zowel over de gevolgen van het strafbaar feit spreken als over het bewijs, de juridische kwalificatie en de strafmaat. Hij kan zich daarbij doen bijstaan door een raadsman.*³

De minister vindt dat de rechter de vrijheid heeft om in voorkomende gevallen te bepalen dat de uitoefening van het spreekrecht op de zitting op een andere wijze wordt vormgegeven⁴.

De personen die zich van het spreekrecht mogen bedienen is uitgebreid. Voortaan mag ook de stieffamilie gebruik maken van het spreekrecht.

Spreekrecht bij tbs-verleningen en wijziging bijzondere voorwaarden voorwaardelijke straf en schorsing voorlopige hechtenis

Slachtoffers krijgen een stem bij verlengingszittingen TBS mbt de "voorwaarden die direct de belangen van het slachtoffer raken". In art. 6:6:19 Sv is geregeld dat het slachtoffer zich over de voorwaarden bij TBS voorwaarden of beëindiging mag uitlaten. Die stem krijgt het slachtoffer ook bij de oplegging van bijzondere voorwaarden aan de minderjarige verdachte.

Afsluiting

Het tempo waarin de wetten worden gewijzigd komt de duidelijkheid niet ten goede. Er worden nu wetten gewijzigd die nog niet in werking zijn getreden. Er wordt verwezen naar wetsbepalingen die nog niet bestaan of niet meer bestaan.

De wet treedt overigens pas in werking op een bij Koninklijk Besluit te bepalen datum. Een overgangsregeling is niet getroffen. De wet heeft dus onmiddellijke werking.

Mr Regter Strafadvocaat

Heerlen

10 mei 2021

² MvT § 4.2

³ MvT pag. 16

⁴ MvT pag. 16